

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 496/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2014 v zložení z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. S., advokátkou JUDr. Vladimírou Běhalovou, Rastislavova 68, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004, za účasti Okresného súdu Košice II, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 konal bez zbytočných prietáhov.

3. J. S. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý uhradiť J. S. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Vladimíry Běhalovej, Rastislavova 68, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2014 doručená sťažnosť J. S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Vladimírou Běhalovou, Rastislavova 68, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 o zaplatenie sumy 12 828,73 €, v ktorom je v postavení žalobkyne.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľka je účastníčkou konania vedeného pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 38 Cb 63/2004, v ktorom sa ako žalobkyňa domáha zaplatenia sumy 12.828,73 EUR (386.478,30 Sk) s príslušenstvom ako neuhradeného zostatku faktúry za vykonanie diela pre žalovaného... Návrh na začatie konania žalobkyňa podala ešte dňa 03. 12. 2003.

Konanie v označenej právnej veci doposiaľ nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch a 6 mesiacoch od podania žaloby. Počas tejto doby nebol vo veci vydaný ani prvostupňový rozsudok, vec je stále prejednávaná pred súdom prvého stupňa.

Dňa 26. 02. 2004 bol vo veci vydaný platobný rozkaz č. k. 53 Rob/2579/2003-97, proti ktorému podal žalovaný dňa 26. 04. 2004 odpor. Vyjadrenie k odporu podala žalobkyňa dňa 21. 05. 2004.

Prvé pojednávanie s prejednaním veci sa uskutočnilo po viac ako 2 rokoch a 3 mesiacoch od podania žaloby dňa 10. 04. 2006. Okrem toho sa vo veci uskutočnilo ešte niekoľko pojednávanií, vždy však so značným časovým odstupom. Nasledujúce pojednávanie s prejednaním veci sa uskutočnilo po dvoch rokoch dňa 30. 06. 2008, ďalšie po viac ako 17 mesiacoch dňa 17. 12. 2009 a následne po uplynutí desiatich mesiacov dňa 18. 10. 2010. Zatiaľ posledné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo pred viac ako dvoma rokmi dňa 07. 03. 2012, kedy bolo odročené na neurčito.

Uznesením súdu zo dňa 20. 07. 2012 (č. l. 809) bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie. Znalecký posudok bol vypracovaný po viac ako 18 mesiacoch a žalobkyni doručený dňa 07. 03. 2014. Odo dňa 17. 03. 2014, kedy žalobkyňa podala vyjadrenie k znaleckému posudku, súd vo veci nevykonal žiadny procesný úkon...

Sťažovateľka má za to, že konanie v označenej právnej veci trvá neprimerane dlhú dobu, viac ako 10 rokov a 6 mesiacov od podania žaloby s ohľadom na okolnosti prejednáwanej veci a dochádza v ňom k zbytočným prietahom. Prietahy na strane súdu predstavujú doposiaľ spolu viac ako 74 mesiacov, t. j. 6 rokov a 2 mesiace.

Podľa názoru sťažovateľky došlo k prietahom v súdnom konaní sp. zn. 38 Cb 63/2004 v nasledujúcich obdobiach:

1./ od 21. 05. 2004 do 08. 02. 2006, t. j. od doručenia vyjadrenia žalobkyne k odporu žalovaného do uskutočnenia pojednávania dňa 08. 02. 2006;

2./ od 25. 04. 2006 do 10. 01. 2007, t. j. od doručenia podania žalobkyne s listinnými dôkazmi a návrhom na výsluch svedkov do vydania výzvy súdu na doplnenie návrhov na vykonanie dokazovania;

3./ od 09. 05. 2007 do 30. 06. 2008, t. j. od uskutočnenia výsluchu svedkov dožiadaným súdom do uskutočnenia pojednávania dňa 30. 06. 2008;

4./ od 25. 09. 2008 do 09. 04. 2009, t. j. od uskutočnenia výsluchu svedkov dožiadaným súdom do uskutočnenia pojednávania dňa 09. 04. 2009;

5./ od 09. 04. 2009 do 17. 12. 2009, t. j. od uskutočnenia pojednávania dňa 09. 04. 2009 do uskutočnenia pojednávania dňa 17. 12. 2009;

6./ od 23. 04. 2010 do 18. 10. 2010, t. j. od doručenia listinných dôkazov dožiadaným subjektom do uskutočnenia pojednávania dňa 18. 10. 2010;

7./ od 14. 04. 2011 do 03. 10. 2011, t. j. od doručenia vyjadrenia žalovaného k predloženým listinným dôkazom do výzvy súdu adresovanej žalobkyni na doplnenie dokazovania;

8./ od 03. 01. 2013 do 31. 01. 2014, t. j. od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu o zrušení výroku uznesenia Okresného súdu Košice II o povinnosti žalovaného zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania do predloženia znaleckého posudku súdu;

9./ od 19. 03. 2014 doposiaľ, t. j. od doručenia vyjadrenia žalobkyne k znaleckému posudku, a to z dôvodu, že v uvedených medziobdobiach nedošlo zo strany súdu k žiadnym procesným úkonom, resp. jeho činnosť v tomto období bola neefektívna.

Sťažovateľka postup súdu viackrát opakovane urgovala, či už v súvislosti s nariadením termínu pojednávania (napr. urgencia zo dňa 27. 10. 2004, 03. 01. 2005, 04. 03. 2005, 26. 04. 2005, 16. 08. 2006, 06. 08. 2009, 14. 01. 2009), vypracovaním znaleckého posudku (dňa 02. 10. 2013) alebo zabezpečením dôkazných prostriedkov (dňa 08. 11. 2007).

Dňa 19. 07. 2005 sťažovateľka podala predsedovi Okresného súdu Košice II sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní, ktorou žiadala, aby predseda súdu vykonal vo veci potrebné úkony a zabezpečil nápravu. Listom zo dňa 18. 08. 2005 predseda súdu žalobkyni oznámil, že jej sťažnosť bola dôvodná, nakoľko prešetrením veci bolo zistené, že v konaní došlo k prieťahom.

Pred podaním ústavnej sťažnosti podala sťažovateľka dňa 28. 05. 2014 predsedovi súdu v zmysle § 62 zák. č. 757/2004 Z. z. sťažnosť na prieťahy v konaní. Vo svojej sťažnosti namietala nečinnosť súdu a porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote a žiadala o zabezpečenie nápravy. Listom zo dňa 17. 06. 2014, ktorý bol sťažovateľke doručený dňa 24. 06. 2014, predseda súdu sťažovateľke oznámil, že jej sťažnosť pokladá za čiastočne dôvodnú, keďže „v konaní vznikli určité obdobia nečinnosti.“»

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky J. S... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod č. k. 38 Cb 63/2004 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľke J. S... priznáva finančné zadostučinenie vo výške 4.000 €, ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 284,08 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu k rukám právnej zástupkyne sťažovateľky.“

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť sťažovateľky uznesením č. k. II. ÚS 496/2014-9 z 22. augusta 2014 na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 5. septembra 2014 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 15. októbra 2014 (sp. zn. 1 SprV 620/2014, doručenom ústavnému súdu 17. októbra 2014) okrem iného uviedol:

„V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu, že personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníkom konania a nemajú povahu

okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 108/02), neuvádzam tieto skutočnosti ako dôvod prietáhov v konaní.

Domnievam sa však, že v tomto prípade existujú aj určité objektívne okolnosti – dlhodobá prerušovaná práceneschopnosť, ktorá má za následok, že pojednávania boli odročené 3 krát pre práceneschopnosť sudcu, dĺžka trvania vypracovania znaleckého posudku, ktoré majú vplyv na dĺžku konania.

Som toho názoru, že konanie v prejednávanej veci vykazuje znaky skutkovej náročnosti (konanie závisí od znaleckého posudku, ktorý je pre rozhodnutie veci podstatný), ako aj právnej náročnosti, v konaní som nezistil žiadne prekážky postupu konania podľa § 107 Občianskeho súdneho poriadku.

Vo veci bola podaná sťažovateľom sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov. Sťažnosť zo dňa 19. 07. 2005 bola vybavená listom zo dňa 18. 08. 2005, evidovaným pod Spr. 23107/2005, sťažnosť bola uznaná za dôvodnú. Sťažnosť zo dňa 28. 05. 2014 bola vybavená listom zo dňa 17. 06. 2014, evidovaným pod Spr. 81/2014, sťažnosť bola uznaná za čiastočne dôvodnú.“

Predseda okresného súdu súčasne oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho prerokovania prijatej sťažnosti, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd vyzval 20. októbra 2014 aj právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrila k stanovisku okresného súdu, ako aj k otázke nariadenia verejného pojednávania. Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom vyjadrení z 30. októbra 2014 (doručenom ústavnému súdu 31. októbra 2014) okrem iného uviedla:

„Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 38 Cb/63/2004 je nárok sťažovateľky ako žalobkyne na zaplatenie neuhradeného zostatku faktúry vystavenej sťažovateľkou za vykonanie diela pre žalovaného. V prejednávanej veci žiadna okolnosť nenasvedčuje tomu, že sa jedná o právne, prípadne skutkovo zložitú vec, ktorej dôsledkom by malo byť

ospravedlňiteľné, zdĺhavé konanie súdu. Ak je v konaní potrebné vypracovať znalecký posudok, nesvedčí to ešte o skutkovej náročnosti veci.

Pokiaľ Okresný súd Košice II uviedol, že k dĺžke konania prispela dlhodobá prerušovaná práceneschopnosť sudcu, ktorá mala za následok, že pojednávania boli trikrát z dôvodu práceneschopnosti odročené, sťažovateľka uvádza, že priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť štátneho orgánu na organizovanie práce tak, aby sa toto ústavné právo objektívne realizovalo; otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k prietahom v konaní (II. ÚS 26/95, III. ÚS 14/00, I. ÚS 19/00, II. ÚS 18/98). Je zrejmé, že konanie netrvá takmer 11 rokov preto, že sudca bol práceneschopný a tri pojednávania boli odročené z dôvodu jeho práceneschopnosti, ale z dôvodu, že Okresný súd Košice II je v konaní nečinný a vo veci nevykonáva efektívne úkony smerujúce k vydaniu rozhodnutia. Za takmer 11 rokov od začatia konania súd vo veci nedospel k rozhodnutiu vo veci samej.“

Sťažovateľka súčasne oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie

môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu s'ťažovateľky na zaplatenie sumy 12 828,73 € s príslušenstvom ako neuhradeného zostatku faktúry vystavenej s'ťažovateľkou za vykonanie diela pre žalovaného. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, nejde o takú zložitost' veci, ktorou by bolo možné odôvodniť neprimerane dlhý čas konania okresného súdu (jedenásť rokov) bez prijatia rozhodnutia vo veci samej.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľky ako účastníčky namietaného súdneho konania v procesnom postavení žalobkyne. S'ťažovateľka sa zúčastnila na všetkých nariadených pojednávaniach spolu so svojim právnym zástupcom a v priebehu konania riadne uplatňovala svoje procesné oprávnenia (navrhovanie svedkov, návrhy na doplnenie dokazovania, včasné odpovede na výzvy okresného súdu). Ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľka svojim správaním nijako neprispela k zbytočným priet'ahom v označenom konaní.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu.

Z predloženého spisu, zo sťažnosti, ako aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu ústavný súd zistil, že okresnému súdu bola 3. decembra 2003 doručená žaloba sťažovateľky z toho istého dňa o zaplatenie sumy 386 478,30 Sk s príslušenstvom.

Okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz č. k. 53 Rob 2579/2003-97, proti ktorému podal 26. apríla 2004 žalovaný odpor (doručený okresnému súdu 28. apríla 2004). Sťažovateľka sa vyjadrila k odporu 21. mája 2004.

Okresný súd doteraz vo veci nariadil a uskutočnil päť pojednávanií. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo 10. apríla 2006 (odročené z 8. februára 2006), ďalšie 30. júna 2008, 17. decembra 2009, 18. októbra 2010 a 7. marca 2012. Doterajšie pojednávania boli prevažne venované vykonávaniu dokazovania v predmetnej veci.

Okresný súd nariadil uznesením č. k. 38 Cb 63/2004-809 z 20. júla 2012 znalecké dokazovanie z odboru strojárstva, odvetvia vzduchotechnického a klimatizačného zariadenia, pričom znalcovi uložil predložiť znalecký posudok v lehote 40 dní od doručenia súdneho spisu. Súčasne uložil žalobkyni (sťažovateľke) i žalovanému zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Žalovaný podal proti výroku o uloženej povinnosti zložiť preddavok na trovy konania odvolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu 15. augusta 2012, ku ktorému sa vyjadrila žalobkyňa 4. decembra 2012. Odvolací súd zrušil 3. januára 2013 výrok okresného súdu o povinnosti žalovaného zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Znalecký posudok bol doručený okresnému súdu 31. januára 2014 (po 18 mesiacoch od nariadenia znaleckého dokazovania), žalobkyni bol doručený 7. marca 2014. K znaleckému posudku sa vyjadrila žalobkyňa 17. marca 2014, žalovaný 23. júla 2014 a žalobkyňa opätovne (k vyjadreniu žalovaného) 14. augusta 2014.

Od 7. marca 2012 nebolo v predmetnej veci uskutočnené ďalšie pojednávanie.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v označenom konaní nečinný predovšetkým v obdobiach

- od 21. mája 2004 do 8. februára 2006 (od doručenia odporu proti platobnému rozkazu do nariadenia pojednávania vo veci), t. j. viac ako 20 mesiacov,

- od 9. mája 2007 do 30. júna 2008, t. j. viac ako jeden rok,

- od 25. septembra 2008 do 3. októbra 2011, každoročne v dĺžke niekoľkých mesiacov, resp. počas tohto obdobia konal neefektívne pri príprave a nariadovaní pojednávania,

- od 3. januára 2013 (od zrušenia výroku okresného súdu o povinnosti žalovaného zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania odvolacím súdom) do 31. januára 2014 (do predloženia znaleckého posudku ustanoveným súdnym znalcom), t. j. viac ako 1 rok.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010) dospel k záveru, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po 11 rokoch od jeho začatia, a preto, vychádzajúc predovšetkým zo samotnej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ale aj z jeho doterajšieho priebehu a s poukazom na obdobia nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu, uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiada aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 4 000 €, pričom uvádza:

„Sťažovateľka sa... domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 4 000 EUR, keďže len konštatovanie porušenia jej základného práva nie je pre ňu dostatočným zadost'učinením.

V dôsledku prietáhov v konaní pred Okresným súdom Košice II došlo v prípade sťažovateľky k následkom, ktoré sa už nedajú zásadne napraviť ani odstrániť. Sťažovateľka sa ani po takmer 11 rokoch nedočkala rozhodnutia o zaplatení neuhradeného zvyšku faktúry voči svojmu dlžníkovi, v dôsledku čoho sa dostala do ťažkej finančnej situácie. Sťažovateľka sa v konaní aktívne vyvíjala úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci a k odstráneniu nečinnosti súdu a opakovane využila všetky dostupné prostriedky nápravy (urgencie, sťažnosti) no doposiaľ bezvýsledne. Súdny orgán zostáva aj naďalej neospravedlňiteľne nečinný, v konaní sa dopúšťa zbytočných prietáhov a vo veci doposiaľ s konečnou platnosťou nerozhodol. To u sťažovateľky vyvoláva právnu neistotu, pocity krivdy, frustrácie. Pretrvávajúca nečinnosť... vážne narušila dôveru sťažovateľky v zákonné a spravodlivé rozhodovanie orgánov verejnej moci v Slovenskej republike.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 38 Cb 63/2004 o návrhu sťažovateľky na zaplatenie neuhradeného zostatku faktúry, ktorú vystavila za vykonanie diela pre žalovaného, viac ako jedenásť rokov, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € sťažovateľke (t. j. sumu požadovanú sťažovateľkou) za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Vladimírou Běhalovou. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 €.

Úhradu priznal sťažovateľke za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vykonané v roku 2014, a to za každý úkon po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje

celkovú sumu 275,94 €. Za tretí úkon úhradu trov konania sťažovateľke nepriznal, pretože podľa jeho názoru tento úkon neprispel k ďalšiemu objasneniu veci.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2014